

BANDIRMA SANAYİSİ

Bandırma, Güney Marmara'da önemli bir yerleşim merkezi olması yanında, Limanı vasıtasıyla da bölgenin dünyaya açılan kapısı konumundadır. Bandırma'nın, Balıkesir ilinde yaratılan toplam GSYİH'deki payı gerek Balıkesir gerekse Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Bandırma İlçesi, Kalkınma Bakanlığı verilerine göre sosyo-ekonomik sıralaması bakımında il genelinde merkez ilçenin de önünde birinci sırada, ülke genelinde 872 ilçe içinde 23. sırada yer almaktadır. Ülkemizde bölgesel kalkınma politikası çerçevesinde kurulan TR22 Bölgesi kalkınma ajansı Güney Marmara Kalkınma Ajansı mevcut durumda 6 Adet projeyi desteklemektedir. Bandırma ekonomik yönden bölgenin en önemli sanayi kentlerinden biridir. Sanayi tesisleri ilçe merkezinde yoğunlaşırken köylerde ise tarım ekonomik yaşamın temelini oluşturmaktadır. Özellikle Bandırma Limanının işletmeye açılması ile ilçede sanayi kuruluşu sayısı buna paralel olarak da sanayi ürünleri üretiminde önemli gelişme ve çeşitlilik kaydedilmiştir. Bandırma Limanı, İstanbul'dan sonra Marmara Denizindeki en büyük ikinci liman, ülkenin ise beşinci büyük limanıdır.

Bandırma'da gelişmiş önemli sektörler tarım, gıda, su ürünleri, yem ve yem makineleri, mermercilik, elektrik panoları olarak sayılabilir. Oldukça canlı bir ekonomiye sahip olan Bandırma'da sanayi sektöründe çalışanlar oranı % 16, tarım sektöründe çalışanlar oranı % 52'dir. Dünyanın en önemli madenlerinden olan ve büyük bir bölümü ilimizde çıkarılan bor minerali de Bandırma İlçemizde işlenmektedir. Karayolu ile Balıkesir üzerinden Ege Bölgesine ve güneye, Bursa yönünden İstanbul'a ve Anadolu'ya, Çanakkale üzerinden Trakya ve İstanbul'a ulaşım imkanı vardır. Hızlı feribot Bandırma-İstanbul arası ulaşımı kolaylaştırmış ve kısaltmıştır. Bandırma'dan her gün karşılıklı Bandırma-İzmir tren seferleri yapılmaktadır. Bandırma; İstanbul, Bursa ve İzmir illeri üçgeninin neredeyse tam ortasındadır. İlçenin büyük metropollere yakınlığı ve coğrafi konumu, farklı ulaşım imkanlarının gelişmesine neden olmuştur. Kara, hava, deniz ve demiryolu ulaşımının tümünün gerçekleştirildiği ender yerleşim merkezlerinden biri olması Bandırma'nın sosyal ve ekonomik yapısının oluşumunda önem bir rol oynamaktadır. Bandırma, Güney Marmara karayolu ulaşım ağının önemli merkezlerinden olup, Balıkesir, Bursa ve Çanakkale'ye devlet karayolu ile bağlıdır. Bandırma, sosyal ve ekonomik büyüklüğüne rağmen daha fazla sorunları olan bir ilçemiz değildir. Ancak ilçedeki araç yoğunluğu park ve trafik sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Bandırma'daki 1 fakülte, 1 yüksekokul, 1 meslek yüksekokulda eğitim-öğretim yapan yaklaşık 4.500 öğrencinin barınma sorunu konusunda 1.000 kişilik yurt yapılması ile spor salonu yapılması için çalışmalar sürmektedir.

BANDIRMA EKONOMİSİ – GENEL TABLO

Bandırma, bölgesinin önde gelen sanayi kentlerinden biridir. Sanayi tesisleri ilçe merkezinde yoğunlaşmıştır. Köylerde ise tarım, ekonomik yaşamın temelini oluşturmaktadır. Bandırma'da sanayiinin kuruluşu oldukça eski tarihlere dayanmaktadır. Ancak, Bandırma Limanı'nın işletmeye açılması ile birlikte 1970'li yıllardan başlayarak, özellikle 1980 yılından itibaren sanayi kuruluşu sayısında ve üretim miktarında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bandırma, limanı ve gelişmiş sanayi tesisleriyle canlı bir ekonomiye sahiptir. Türkiye'de üretilen kimyasal gübrenin % 15'i, etlik civcivin % 25'i, yumurtalık civcivin ise % 20'si, beyaz etin % 22'si, yumurtanın % 22'si Bandırma'da üretilmektedir. Bölgeden elde edilen bor minerali de Bandırma'da işlenmektedir. Bandırma'da ticaretin önemli bir kısmı deniz yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bandırma Limanı, İstanbul' dan sonra Marmara Denizi'ndeki en büyük ikinci, Türkiye'nin ise beşinci büyük limanıdır. 12 metre derinliği olan liman, 20 bin grostona kadar 15 adet geminin aynı anda yanaşıp yükleme ve boşaltma yapabileceği bir kapasiteye sahiptir. Bandırma limanından yapılan ihracat; sanayi ürünleri, madenler, piliç eti, yumurta, deniz ve su ürünlerinden oluşmaktadır. Yıllık ortalama 800 milyon dolarlık bir ticaret hacmi vardır. Bandırma'da kırsal kesimde en yoğun etkinlik, bitkisel üretimdir. Mısır, yulaf, şeker pancarı ve bakla en çok üretilen ürünlerdir. Sebzeçilik de oldukça gelişmiştir. Hayvancılık, özellikle de kanatlı üretimi ilçede önemli

geçim kaynaklarındandır. Ulaşım açısından stratejik bir öneme sahip olan Bandırma karayolu, denizyolu ve demiryolu imkânlarına sahip bir yerleşim merkezidir. İzmir ile İstanbul'u deniz ve demir yolu ile birbirine bağlamaktadır. TCDD'nin yenileme programı kapsamında 372 kilometrelik Bandırma-İzmir parkurunun 101 kilometrelik kısmı tamamen yenilenirken, 261 kilometre hattında tamamı bakımından geçirilmiştir. Tren, İstanbul-Bandırma arasında sefer yapan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Deniz Otobüsleri (İDO) ile bağlantılı çalışarak, İstanbul-İzmir arasındaki seyahatlere önemli bir alternatif getirmektedir.

BANDIRMA SANAYİSİ

Sanayi Bandırma'nın önde gelen sektörlerindedir. Bursa-Kocaeli-İstanbul eksenine sığmayan sanayi tesisleri için konumu ve ulaşım imkânları Bandırma doğal bir çekim alanı durumundadır. Bahsi geçen alanlara alternatif bir bölgedir ve ikinci bir Gebze olmaya adaydır. Bugün Türkiye'de üretilen kimyasal gübrenin %15'i, etlik civcivin %25'i, yumurtalık civcivin %20'si, beyaz etin %22'si, yumurtanın %22'si ilçede üretilmektedir. 1997 yılında Bandırma Ticaret Odası önderliğinde kurulan ve inşasına başlanan Bandırma Organize Sanayi Bölgesi 2001 yılında ilk fabrikasına kavuşmuştur. OSB'nin 150 hektarlık altyapısı tamamlanarak yatırıma hazır hale getirilmiş, bölge içi elektrik ve enerji nakil hatları bitirilmiş, yollara kilit parke taşı döşenmiştir. Fabrikalara içme ve kullanma suyu verilmektedir. Enerji nakil hattı ve bölge içi elektrik bitmiş ve bölgeye elektrik verilmiştir. EPDK'dan dağıtım lisansı alınmıştır. Arıtma tesisi tamamlanıp devreye alınmıştır. Sanayisi hızla gelişen ilçe için arıtma tesisleri özel önem arz etmektedir. Atıkların doğaya işlenmeden salınması çevre için bir tehdit oluşturabilir. Bandırma Organize Sanayi Bölgesi'nin 150 hektarlık alanda 944,444 m2 sanayi 51 parselinin 48'i satılmıştır. OSB'nin 3 adet 23,958 m2 sanayi parseli ve gerekirse kullanılmak üzere 150 hektarlık yedek alanı bulunmaktadır. Bandırma OSB Bursa, Balıkesir'e 100 km, Çanakkale'ye 175 km, İzmir'e 260 km mesafede bulunmaktadır. İstanbul ve Tekirdağ'a her gün Bandırma Limanı'ndan, Ro-Ro ve Feribot seferleri yapılmaktadır. Ayrıca, Bandırma Limanı ile demiryolu bağlantısı etüt çalışmaları başlamıştır. İlk etapta 150 hektarlık bir alanda kurulan Bandırma OSB'de, avantajları nedeniyle ileride göreceği ilgi dikkate alınarak genişleme sahası olarak 150 hektarlık yedek bir alan tahsis edilmiştir. Bandırma Organize Sanayi Bölgesinde yatırım yapacak firmalar imar durumu, yapı ruhsatı, yapı kullanma, iş yeri açma izni belgelerini kolaylıkla alabilmektedir. Yatırımcı, organize sanayi bölgelerine tanınan teşvik sisteminin temel unsurları yatırım indirimi, gümrük muafiyeti, katma değer vergisi desteği, vergi resmi harç istisnası, düşük faizli kredi imkânları gibi avantajlardan yararlanmaktadır. Bandırma Organize Sanayi Bölgesi'nde şu andaki mevcut fabrikaların istihdam durumu 500 kişidir. Tüm fabrikaların üretime geçmesi ile birlikte bu rakam 3000'e ulaşacaktır. Ülkemizde ne kadar çok firma OSB çatısı altında üretime başlarsa, kaynaklarımız o kadar verimli kullanılabilir, kayıt dışı ekonomi ve haksız rekabetin önüne daha kolay geçilebilir. KOBİ'lerin hızla organize sanayi bölgelerine çekilmesi, sanayicilerin özendirilerek OSB'lerde yatırım yapmaya teşvik edilmeleri sayesinde kayıt dışı ekonomiye önemli bir darbe vurulabilecektir.

TOPLAM PARSEL : 51 Adet (944,444.00 m2)

SATILAN PARSEL : 48 Adet (920,486.00 m2)

ÜRETİM YAPAN : 15 Adet

İNŞAAT HALİNDE : 11 Adet

ÜRETİM YAPMAYAN : 1 Adet

İNŞAAT RUHSATI ALAN : 35 Adet

İNŞAAT RUHSATI ALMAYAN : 16 Adet

Bandırma ekonomisinde çok önemli bir yer tutan tavukçuk tesislerinin yanlış yer seçimi nedeniyle tarım alanlarının amaç dışı kullanımı çoğalmaktadır. Bu durum bir taraftan üretimi artırarak ülke ekonomisine katkıda bulunurken diğer taraftan kaynakların yanlış kullanımı sonucu tüketilmesi anlamına gelmektedir. Tavukçuluk yalnız yer seçimi nedeniyle değil aynı zamanda gübre ve diğer atıkları nedeniyle yüzey sularını kirleterek çevre sorunlarına neden olmaktadır. Bandırma'da tavukçuluk, kaynakların sürdürülebilir kullanımı için yapılacak planlamanın bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Tavukçuluğa bağlı olarak çevre sorunlarına neden olan atıklar aynı zamanda önemli bir ekonomik bir potansiyeldir. Tavukçuluk kaynaklı atıkların pek çoğu gübre ve yem üretimi gibi alanlarda kullanılabilirliğinden tavukçuluğa bağlı atıkların değerlendirilmesi yoluna gidilmelidir. Tavukçuluk tesislerinin ekonomik ömürlerinin bitiminde yeni teknoloji ile doğru yere kurulması sağlanmalıdır. Tesislerde yeni teknolojilerin kullanılması atıkları azaltarak su kirliliğinin önlenmesini de sağlayacaktır.

ÖNE ÇIKAN SANAYİ KURULUŞLARI

Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. (BAGFAŞ): Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş., kimyevi gübre üretimi konusunda, sektörünün öncü ve yenilikçi firmalarındandır. Kurulduğu 1969 yılından bugüne kadar sürekli gelişmeyi hedef edinmiş, Türkiye ve Dünya'da sektörel pek çok ilke imza atmıştır. BAGFAŞ Entegre Gübre Tesisleri, Marmara Denizi'nin güneyinde Bandırma - Erdek arasında, Kapıdağ yarımadasının karayla birleştiği noktanın yanı başında kuruludur. BAGFAŞ, gerçek anlamda halka açık şirket özelliklerini taşımakta olup, Türk Sermaye Piyasası Mevzuatında öngörülüş olan tüm özellikleri daha kuruluş aşamasında ana sözleşmesine almış, sadece teknolojik alanda değil, hukuksal ve sosyal alanda da örnek bir şirkettir.

BANVİT: Faaliyetlerine 1968 yılında yem üreticisi olarak başlayan Banvit AŞ, 1984'te piliç eti üretimine de geçiş yaptı. Türkiye'de ilk defa temizlenmiş ve poşetlenmiş taze piliç üretimini gerçekleştiren Banvit AŞ, bir gıda üreticisi olma vizyonu ile 2001 yılında önce hindi eti ve ardından da ileri işlenmiş hazır gıdaların üretimine başladı. 2005 yılında kademeli olarak adım attığı kırmızı et sektöründe, bugün Türkiye'nin en kalabalık büyükbaş sürüsüne sahip olan Banvit AŞ, son olarak kendi tesislerinde ürettiği kırmızı et ürünlerini Banvit Kırmızı markasıyla tüketicilerinin beğenisine sunmaya başladı. Büyükbaş hayvan üretimine paralel olarak 2005 yılında büyükbaş yem üretimine de başlayan Banvit AŞ, ürettiği yemleri kendi çiftliklerinde kullanırken, aynı zamanda Banvit Yem markası ile serbest yetiştiricilik yapan çiftçilere de pazarlıyor. Banvit A.Ş. olarak 12 yılı aşkın bir süredir Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Uzak Doğu ülkelerinin yanısıra önemli bir pazar payıyla Türkiye Cumhuriyetlerine doğrudan ihracat yapmaktadır. Helal Sertifikası ile talep eden müşterilere helal kesimi belgelenmektedir.

BUPİLİÇ: Beyaz et sektörüne; yaratıcılığı, kalitesi, servisi ve doğal lezzeti ile değişik renkler getirmeyi hedefleyen BUPİLİÇ Entegre Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi 2003 yılında kurulmuştur. On ay süren ve yaklaşık 6 milyon ABD doları tutarındaki yatırım sürecinin ardından Avrupa Birliği ölçülerinde üretim koşullarını sağlayan Bupiliç 2004 Nisan'ında ilk üretimine başlamıştır. Yaklaşık yüzelli adet sözleşmeli yetiştirici kümesleri bulunmaktadır. 2009 yılında faaliyete geçen 60 ton/saat kapasiteli yem fabrikaları tarafından Bandırma ve çevresine yem tedarik edilmektedir. Kesim kapasiteleri saatte 6.000 adettir. Buna ilaveten; saatte 5.000 adet kapasiteli parçalama hattı, saatte 2.500 adet kapasiteli göğüs fileto hattı ve dakikada 50 adet kapasiteli kemiksiz but hattı mevcuttur.

BANDIRMA BOR VE ASİT FABRİKALARI İŞLETMESİ ETİ-BOR A.Ş.: Genel Müdürlüğü'ne bağlı Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletmesi bor madenlerini ve bor rafinasyon tesislerini işletmek üzere 1964 yılında kurulmuştur. Boraks, Asit borik, Sodyum perborat Fabrikaları ve Yardımcı Üniteleri Bandırma-Balıkesir yolu üzerinde ilçe merkezine 4 km mesafede 677.750 m² 'lik bir alanda bulunmaktadır. Sülfürik asit Fabrikası Bandırma-Erdek karayolu üzerinde şehir merkezine 6 km. mesafede ve yardımcı üniteleriyle birlikte 247.350m² 'lik bir alanda kurulmuştur.

RÜZGAR ENERJİSİ SANTRALLERİ (RES): İlimiz genelinde TEİAŞ'ın sorumluluk sahasında bulunan RES tesislerinin gücü 394,7 MW'dir. Bu tesislerden dördü Bandırma'dadır. Rüzgâr enerjisinde üretilen enerji kullanım noktasına diğer kaynaklara göre daha yüksek verimler ve daha düşük maliyetle iletilebilir. Rüzgâr enerjisi; atmosferde bol ve serbest olması, yenilenebilir ve temiz enerji kaynağı olması, atmosferi kirlenmeye sahip gazların salınmaması, kaynağı tükenmemesi, santrallerinin kurulumu ve işletiminin diğer tesislere göre daha kolay olması, enerji üretimi maliyetinin düşük olması, mevcut enerji üretim kaynaklarına destek olması gibi avantajları ile önemli bir enerji kaynağıdır. Bilgin Enerji Yatırım Holding A.Ş. bünyesinde Bandırma Rüzgâr Enerji Santrali (BARES) 2006 yılında hizmete girmiş bulunmaktadır. Bu santral çerçevesinde her biri 1,5 MW'lık 20 adet rüzgâr türbini bulunmaktadır. Yıllık ortalama 120.000.000 kWh elektrik üretilmektedir.

TARIM SEKTÖRÜ

Bandırma'nın meteorolojik özellikleri, çok çeşitli tarımsal türün üretimine olanak tanımaktadır. İklim, narenciye hariç diğer bütün bitkilerin yetiştirilmesine elverişlidir. İlçe yüzölçümünün % 65'lik bölümü tarıma elverişli topraklardan meydana gelmektedir. Ekilebilir arazinin yaklaşık %88'i tarla bitkilerine ayrıldığından tarımsal üretimin büyük bölümünü tarla bitkileri oluşturmaktadır. İlçedeki tarla arazisinin büyük bir bölümünde buğday, arpa, ayçiçeği, pamuk, soğan, nohut, çeltik, bakla ve şeker pancarı tarımı yapılmaktadır. Ayrıca bölgedeki hayvancılık ve tavukçuluğun yem ihtiyacını karşılamak üzere mısır, yulaf, fiğ gibi yem bitkileri de yetiştirilmektedir. Sebze tarımında üretilen başlıca ürünler kavun, karpuz, biber, domates, fasulye, pırasa, karnabahar, ıspanak ve maydanozdur. İlçede yetiştirilen meyveler ise armut, elma, ayva, erik, kiraz, kestane ve incirdir. Bandırma, ticari yumurta ve piliç eti üretiminde ülkemizde ilk sıralarda yer almaktadır. Pek çok yerleşim birimindeki kümeslerde etlik piliç ve yumurta tavuğu yetiştirilmektedir. Yetiştirilen etlik piliçler, ilçe merkezinde bulunan gelişmiş teknolojiye sahip entegre tesislerde işlenerek tüm Türkiye'ye gönderilmekte, ayrıca damızlık tavuk yetiştiriciliği yapan işletmelerde üretilen damızlık piliç ve yumurtalık civcivler de ülkemizin her tarafına pazarlanmaktadır.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, köylerde halkın önemli geçim kaynaklarından biri olarak varlığını sürdürmektedir. Üretilen süt ve süt ürünleri genelde aile içinde tüketilmekle beraber, gelir kaynağı olarak da değerlendirilmektedir. Balıkçılık ilçedeki önemli geçim kaynaklarından biridir. İlçe kıyılarında ağırlıklı olarak hamsi, palamut, sardalye, kolyoz, istavrit, levrek, mezgit, lüfer ve uskumru gibi balık türleri avlanmaktadır. Kuş Gölü'nde ise sazan, yayın, çapak, turna ve yılan balığı gibi tatlı su balıkları bulunmaktadır. Avrupa ve Uzakdoğu ülkelerine dondurulmuş balık, istakoz, karides, midye, yengeç gibi kabuklu su ürünleri ile kurbağa ve kara salyangozu gibi ürünlerin ihracı yapılmaktadır.

TURİZM SEKTÖRÜ

Bandırma'da sanayinin oldukça gelişmiş olması kentin fabrika ve liman atıkları nedeniyle kirlenmesine ve turistik olarak fazla gelişmemesine sebep olmuştur. Bir sahil kenti olmasına rağmen kent merkezinde turistik tesisler ve plajlar bulunmamaktadır. Kente en yakın plajlar Bandırma-Tatlısu mevkiinde ve Balıkesir'in Erdek ilçesindedir. Kent merkezinde ise az zaman öncesine kadar denizle iç içe bir yaşam gözlenmemiş yaklaşık 300 metre gibi kısa bir şeritte restoran kafe ve dükkânlar konumlanmıştır.

“Bandırma Sahil Bandı Projesi” ise kentin sahilden daha çok faydalanması ve kente turistik bir kimlik kazandırması amacıyla başlatılmış ve projede sona yaklaşmıştır. Proje kapsamında İDO Terminali ile eski iskele arasında kalan bölümde çeşitli çevre düzenlemeleri öngörülmüş, turistik ve sosyal tesisler, rekreasyon ve dinlenme alanları ve spor tesislerini içeren bir plan hazırlanmıştır. Projenin Livatya bölümüne kadar olan kısmı bitirilmiş kalan bölümünde tamamlanması için Belediye çalışmalarına hız vermiştir.

Bandırma için önemli turistik değerlerin başında Kuş Cenneti Milli Parkı gelmektedir. Kuş Cenneti yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en küçük milli parkı olmasına rağmen oldukça fazla ziyaretçi çekmektedir. Bandırma'ya 19 km uzaklıkta olan Kuş Cenneti, kuş türlerinin ve yörenin faunasını oluşturan canlıların sergilendiği müze, çeşitli bölgelere yerleştirilmiş 5 ayrı kameradan kuşların izlendiği kuş gözlem merkezi, hatıra eşya satış reyonu, kuş gözetleme kulesi, gezinti ve dinlenme alanları ile ziyaretçilere hizmet vermektedir.

Biyolojik çeşitliliğin, yaban hayatının ve ekolojik dengenin korunması ve devamlılığının sağlanması için büyük öneme sahip bir ekosistem olması yanında, uluslararası öneme sahip olup, kuş zenginliği ve başarılı koruma uygulaması nedeniyle 1975 yılında Avrupa Konseyi'nce 'A SINIFI AVRUPA DİPLOMASI' ile ödüllendirilmiştir. Öte yandan kentte sanayinin hızla gelişmesi ve sanayi kuruluşlarının artması çevre kirliliğini de beraberinde getirmiştir. Bu kirlilikten Kuş Gölü'nde nasibini almış ve gölde doğal dengenin bozulması sorunu gündeme gelmiştir. Bandırma Kuşcenneti ve Kuş Gölü'nün karşı karşıya kaldığı sorunları ve çözüm yollarını ortaya koymak amacıyla 1987 yılından bu yana her yıl haziran ayında "Uluslararası Bandırma Kuşcenneti Kültür Ve Turizm Festivali" adıyla bir festival gerçekleştirilmektedir. En son 22.si düzenlenen festivale her sene ülke çapında tanınan bilim adamları ve sanatçılar katılmakta ve bu doğa harikasının yok olmaması için kamuoyunun dikkatini çekmeye çalışmaktadırlar.

Bandırma'ya çok yakın bir mesafede bulunan Kapıdağ Yarımadası ise doğa turizmi ve doğa sporları için tercih edilen Türkiye'nin önemli turizm merkezlerindedir. Kapıdağ Yarımadasına giden yolların Bandırma üzerinden geçmesi kent için önemli bir avantajdır. Konaklama için tercih edilmese dahi turistlerin Bandırma'da duraklamaları ve alışveriş yapmaları ekonomiye az da olsa canlandırmaktadır. Sahil bandı inşaatının tamamlanmasının ardından turistlerin Bandırma'da daha çok vakit geçirmeleri beklenmektedir. Bandırma kenti eski çağlardan beri tercih edilen bir yerleşim yeri olmuştur. Bu nedenle kentte yapılan arkeolojik kazılarda da oldukça fazla tarihi eser bulunmuştur. Bu eserlerin sergilenebilmesi amacıyla 2003 yılında devlet ve vatandaş işbirliği ile Bandırma Arkeoloji müzesi kurulmuştur. Müzede Eski Tunç Çağından başlayıp, 20. yy. başlarına kadar olan sürede bölgede hüküm süren tarihi dönemlere ait eserler titizlikle sergilenmektedir. Daskyleion Ören Yeri ise Bandırma'nın bir başka tarihi değeridir. Çeşitli dönemlerde kazılar yapılmış ve elde edilen kalıntılar Arkeoloji Müzesinde sergilenmiştir. Bölgedeki kazılar çeşitli aralıklarla devam etmektedir.

ULAŞIM

Ülkemizde kara, deniz, demir ve hava yolu ulaşım olanaklarını bir arada bulunduran nadir yerlerimizden Bandırma, hızlı ve rahat bir ulaşım ağına sahiptir. Bandırma, sahip olduğu ulaşım ağı özelliği ile yatırım açısından ciddi bir potansiyele sahip Güney Marmara Bölgesinde lojistik bir üst niteliği kazanmaktadır.

A. KARAYOLU ULAŞIMI: Karayolu ile Balıkesir üzerinden Ege'ye ve güneye, Bursa üzerinden tüm Anadolu'ya ve İstanbul'a, Çanakkale üzerinden de Trakya'ya, kısaca yurdumuzun her yanına kolay ulaşım olanağı olan bir kenttir. Bandırma'nın yapılacak yatırımlarla otoyol kavşaklarına oldukça yakın bir merkez haline geleceği buna bağlı olarak kalkınma potansiyeli oldukça yüksek bir ilçe olduğu görülmektedir. Örnek olarak; Kalkınma Bakanlığı uzmanlarından Kamil TAŞÇI, Mehmet E. Özsan ve Rasim AKPINAR hazırladığı "Ulaştırma Yatırımlarının Bölgesel ve Makroekonomik Etkileri-2011" çalışmasında yapımı devam eden İzmir-Gebze Otoyolu'nun bile tek başına Balıkesir ve çevresine Pazar potansiyeli açısından etkisi yaklaşık %11 artış şeklinde olacağı tespit edilmiştir. Söz konusu otoyola yakınlığı ile Bandırma bu olumlu katkıdan büyük alması beklenmektedir.

B. DEMİRYOLU ULAŞIMI: Daha önce İzmir'den Soma'ya kadar uzanan demiryolu, 1910-1911 yıllarında Bandırma'ya, dolayısıyla Güney Marmara'ya ulaşmıştır. İzmir - Kasaba (hattı) Temdidi (İ. K. T.) adı altında çalışan bu demiryolu hattı, Bandırma'ya, oradan da Balıkesir'e bağlanmıştır. Bandırma-İzmir arasında 278,357 kilometre uzunluğunda yapılması planlanan hızlı tren hattının projelendirme

çalışmaları başladı. Hem yolcu hem de yük taşımaya elverişli olarak yapılması düşünülen ve saatte maksimum 250 km hız yapan hızlı tren, 2011 yılında etüt çalışmalarının sona ermesinin ardından 5 yıl içerisinde faaliyete geçmesi planlanmaktadır. Bandırma- İzmir Demiryolu Hattı projesi, Egeyi Bandırma ve Tekirdağ Limanları ile Avrupa Kıtasına bağlayacak olan yük ve yolcu hattı olarak hizmet verecek. Aynı zamanda Karacabey (Bursa) bağlantısı ile de Ankara-İstanbul hattına bağlanacak. Ayrıca bölge ekonomisinin girdileri ile üretilen mamullerin iç ve dış pazarlara ulaştırılması açısından proje büyük önem arz ediyoruz.

C. DENİZYOLU ULAŞIMI: Deniz yolu ulaşım olanakları konusunda da Bandırma, önemli bir potansiyele sahiptir. Gelişmiş ve donanımlı limanı ile Marmara Bölgesi'nin denize açılan bir kapısı özelliğini taşımaktadır. İstanbul-Bandırma arasındaki hızlı feribot ve deniz otobüsü seferleri yapılmaktadır.

D. HAVAYOLU ULAŞIMI: Bandırma'daki 6. Ana Jet Üs Komutanlığı'na ait hava alanı, sivil havacılığın da yapılmasına olanak sağlayacak bir altyapıya sahiptir.

BALO (BATI ANADOLU LOJİSTİK ORGANİZASYONLARI) PROJESİ: Türkiye'de faaliyet gösteren sanayici, Avrupa'ya yaptığı ihracat ve ithalat taşımalarında denizyolu ve karayolunu kullanmaktadır. Denizyolu taşımacılığı çevreci ve ekonomik olmasına rağmen çıkış veya varış noktaları limanlara uzak bölgelerde olması durumunda navlun avantajını yitirmektedir. Sevkiyat sürelerinin uzama riski ihracatçı ve ithalatçıyı karayolu taşımaya yönlenmektedir. Karayolu taşımacılığı, hızlı olmasına rağmen yüksek navlun, geçiş belgesi, gümrük kapılarındaki yoğunluk, hava muhalefeti gibi nedenlerden olumsuz etkilenmektedir. Güvenli, ekonomik ve çevreci taşıma modeli olan demiryolu, ülkemizde sadece yurtiçi taşımalarda ve boğaz geçiş sorunu olmadığı için Türkiye'nin Avrupa bölgesinde Avrupa taşımalarında kullanılabilir. Mevcut demiryolu hattının efektif kullanılmaması, yeni güzergâh ve çözüm ihtiyaçlarını beraberinde getirmiş, bu kapsamda BALO (Batı Anadolu Lojistik Organizasyonları) Projesi gelişmiştir. Batı ve Orta Anadolu'daki yük toplama merkezlerinden Okçugöl Tren İstasyonuna gelecek olan konteynırlar, bu merkezde varış bölgesine göre oluşturulacak Blok Trenlere yüklenecektir. Blok Tren Bandırma Limanına ulaşacak, Proje kapsamında alınacak olan tren feribotları ile Bandırma Limanından Tekirdağ Limanına ulaşacak olan blok trenler, Tekirdağ-Muratlı arasında yeni yapılan 32 km'lik bağlantı yolu ile uluslararası demiryolu şebekesine bağlanacaktır. Kapıkule sınır kapısından çıkış yapacak olan blok trenlerin planlanan varış noktaları Viyana, Nürnberg, Stuttgart, Köln ve Lyon'daki lojistik köyler olacaktır. Lojistik köylere varan yükler varış noktalarına iç taşıma araçları ile teslim edilecektir. Proje faaliyete geçtikten sonra Avrupa'daki noktalar artırılabilir. Bu projenin amacı çeşitli taşıma modellerinin yüklerini BALO projesine kaydırılması olmayıp lojistik sektöründe alternatif projeler üretmek, Türk ihracat pazarının büyümesi için yeni ve avantajlı taşıma kanallarını ihracatçı ve sanayiye kazandırılmasıdır. BALO projesi ile Avrupa'dan Türkiye'ye üretim için gönderilen mamul ve yarı mamuller daha düşük maliyet ile sanayicilerimize ulaşabilecek, ülkemizde üretilen ürünler de Avrupa'daki nihai alıcılarına aynı avantajla ulaşacaktır. Orta Doğu Ülkelerine yapılan sevkiyatlar da bu proje üzerinden Güneydoğu Anadolu'daki lojistik merkezlere ulaşıp buradan ilgili varış noktalarına tırlar ile sevk edilecektir. Bu durum söz konusu bölgelerimizde yeni bir iş ortamı yaratılmasına da neden olacaktır. BALO projesi kapsamında yapılan her taşıma ile çevreye verilen zararlı gaz oranı düşecek, yenilenemeyen enerji kaynakları tüketimi azalacaktır.

ÖNEMLİ DEVLET YATIRIMLARI

İlçede ETİ-BOR A.Ş. Genel Müdürlüğü fabrika modernizasyonu, yeni tesis yapımı ve benzer faaliyetler için 2011 yılı içerisinde 47 milyon TL'nin üzerinde yatırım yapmayı planlamaktadır. TCDD Bandırma-Bursa hattında yenileme ve tanzim çalışmaları için 2,5 milyon TL'nin üzerinde ödenek ayrılmıştır. Bandırma okullarının onarım ve derslik ekleme çalışmaları için 1,5 milyon TL'nin üzerinde harcama yapılacaktır